

РЕШЕНИЕ

№ 32241

гр. София, 02.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 61 състав, в
публично заседание на 25.09.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Маргарита Немска

при участието на секретаря Цонка Вретенарова, като разгледа дело номер **5882** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда чл. 145 – 178 от Административно процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД).
Образувано е по жалба на О. И. Т. с ЛНЧ [ЕГН] –гражданка на У., с адрес за призоваване – [населено място], [улица], етаж 5, ап.11 срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/1420/20.05.2025 г. на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ –С..
В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорения акт, като постановен в нарушение на материалния закон-нормата на чл. 39, ал. 1, т. 4 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/, както и директива 2001/55/ЕО на съвета от 20.07.2001 година относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и конвенция на ООН за правата на детето. Претендира се, че детето попада в обхвата на закрилата на посочените правни основания. Моли се за отмяна на оспорения административен акт и връщане на преписката за ново разглеждане.
В съдебно заседание, жалбоподателят се явява лично и поддържа жалбата и моли да бъде отменена оспорената заповед. Не претендира разноски.
Ответната страна – Директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – С., оспорва жалбата в представен по делото писмен отговор. В съдебно заседание не се явява и не се представлява.
Софийска градска прокуратура, редовно уведомена за възможността за встъпване в настоящото производство, не изпраща представител и не взема становище по жалбата.
Административен съд - София-град, III отделение, 61-ти състав, като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съобрази доводите на страните и извърши цялостна проверка на оспорения акт и във връзка с правомощията си по чл. 168 АПК, приема за

установено следното:

О. Т. е гражданин на У. с предоставена временна закрила, притежаваща личен номер на чужденец [ЕГН] заедно с дъщеря й И. Т. с личен номер на чужденец [ЕГН].

На 07.05.2025 г. О. Т. подава Заявление – Декларация с вх.№ ЗСПД/Д-С-СК/1420 от 07.05.2025 г. с искане за отпускане на месечна помощ за отглеждане на дете до навършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст по чл.7 ал.1 от Закона за семейните помощи за деца. В заявлението е посочила, че е разведена, но съжителства съвместно без сключен граждански брак с Т. П. И.. Жалбоподателката няма доходи, а дохода на Т. П. И. е в общ размер на 2946 лева за периода май 2024 г. до м. април 2025 г. /вкл./, съгласно представено удостоверение от 07.05.2025г., издадено от управителя на „Фрийстрийтс“ ЕООД /лист 18 по делото/.

След извършена проверка на подаденото заявление от служител на Дирекция „Социално подпомагане“ – С. е изготвено предложение да бъде отказана поисканата помощ по чл.7 ал.1 от Закона за семейните помощи за деца, като са изложени мотиви, че семейството не попада в кръга от лица посочени в чл.3 т.5 от ЗСПД, според който право на семейни помощи за деца имат бременните жени - чужди граждани, семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна. Посочено е, че детето е с украинско гражданство и Република България не е страна по международен договор с У..

Според предложението, заявителят не попада и в кръга на чл.3 т.3 от ЗСПД, съгласно който право на семейни помощи за деца имат семействата, в които единият от родителите е български гражданин - за децата с българско гражданство, които отглеждат в страната;

Издадена е Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/1420/20.05.2025 г. на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – С., чрез упълномощеното от него лице –Р. П. В. –н-к отдел „СЗ“ в ДСПХ -С. с която е отказано на жалбоподателя отпускане помощ по чл.7 ал.1 от ЗСПД, тъй като детето не е български гражданин и не е в кръга от лица посочен чл. 3 т.3 и т.5 от ЗСПД и няма сключена спогодба между Република България и У. за изплащане на семейни помощи.

В хода на съдебното производство е приета административната преписка. Страните не са направили доказателствени искания и не са представили други доказателства.

При така установеното от фактическа страна Административен съд-София-град, 61 -ви състав, обуславя следните правни изводи:

Жалбата е подадена в преклузивния 14-дневен срок по чл. 149, ал. 1 от АПК, от лице, имащо правен интерес от оспорване, и срещу подлежащ на съдебен контрол акт, поради което е допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган, съгласно чл. 10, ал. 4 от ЗСПД, според който Семейните помощи за деца се отпускат със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него лице. Заповедта е подписана от именно на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – С. чрез упълномощеното лице Р. П. В. –н-к отдел „СЗ“ в ДСПХ -С. въз основа на представена и приета като доказателство Заповед № 2201-РД01-0046/03.11.2023 г., поради което и съгласно императивната разпоредба на закона, оспореният административен акт е издаден от компетентен по материя, степен и място административен орган.

В чл. 2, ал. 1 от ППЗСПД е предвидено, че семейни помощи при отглеждане на деца се отпускат от Дирекциите "Социално подпомагане" въз основа на молба-декларация, заедно с необходимите документи, която се подава по постоянен адрес на правоимащото лице, с изключение на случаите

по чл. 11, ал. 5. Не е спорно, че в случая постоянният адрес на жалбоподателя е в гр. С., Столична община –район „С. “.

Следователно оспорваната заповед е издадена от компетентен орган, в рамките на законово предоставените му правомощия.

Процесната заповед отговаря на изискванията на чл. 59 от АПК. Същата е издадена в законоустановената писмена форма, съдържа фактически и правни основания и всички задължителни реквизити.

В производството по издаване на заповедта не са допуснати съществени процесуални нарушения, които представляват самостоятелно основание за отмяна на акта.

Между страните липсва спор по отношение на фактите. Не е спорно обстоятелството, че жалбоподателят О. Т. и дъщеря ѝ И. Т. са граждани на У., както и че са със статут на предоставена временна закрила от Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет. Спорен е въпросът относно противоречието на разпоредбата на чл. 3, т.3 и т. 5 от ЗСПД с други нормативни актове.

Безспорно като лице с предоставена временна закрила, жалбоподателката и семейството ѝ имат право на социално подпомагане, съгласно чл. 39 ал.1т.4 от ЗУБ. В Закона за социалното подпомагане е предвидено отпускането на социални помощи и за лице с предоставена временна закрила. Същевременно претендираната помощ е по реда на ЗСПД, която е определена за "семейна помощ". Независимо от различното наименование на помощта, обвързването ѝ с отглеждане на дете до навършване на средно образование, води до извода, че тя представлява вид социално подпомагане, тъй като отговаря на законовата дефиниция за социално подпомагане в чл. 2, ал. 2 от Закона за социалното подпомагане.

Спорът е правен и се свежда до въпроса дали са основания за отпускане на помощ по чл. 7 ал. 1 от ЗСПД за детето. Според чл. 47, ал. 1 от Конституцията на Република България (КРБ), отглеждането на децата до пълнолетието им се подпомага от държавата. Освен това Конституцията е прогласила и правото на гражданите на социално подпомагане (чл. 51, ал. 1). Съответно, съгласно чл. 26, ал. 2 КРБ чужденците, които пребивават в Република България имат всички права по тази Конституция с изключение на правата, за които Конституцията и законите изискват българско гражданство. От своя страна Законът за убежището и бежанците (ЗУБ) определя условията и реда за предоставяне на закрила на чужденци на територията на Република България, както и техните права и задължения, като в чл. 39, ал. 1, т. 4 от същия изрично е предвидено, че чужденците с предоставена временна закрила (каквото е предоставена на жалбоподателката) имат право на социално подпомагане.

С нормата на чл. 3 ЗСПД законодателят е очертал кръга на лицата, които имат право на семейни помощи за деца, а именно: 1. бременните жени - български граждани; 2. семействата на българските граждани - за децата, които отглеждат в страната; 3. семействата, в които единият от родителите е български гражданин - за децата с българско гражданство, които отглеждат в страната; 4. семействата на роднини, близки или приемни семейства - за децата, настанени по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето; 5. бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Настоящият случай не попада в нито една от изброените от ЗСПД хипотези, но с оглед цитираната по-горе нормативна уредба, детето има право на помощ по чл. 7 ал. 1 от ЗСПД .

Ограничението, съдържащо се в разпоредбата на чл. 3, т.3 и т. 5 от ЗСПД, не трябва да се прилага и по силата на чл. 27, т. 1 и т. 3 от Конвенцията на ООН за правата на детето (ратифицирана с решение на Великото народно събрание, в сила за страната ни от 03.07.1991 г.), защото

съгласно чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България, международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила за Република България, са част от вътрешното право на страната, като имат предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които им противоречат.

В чл. 27, т. 1 от Конвенцията за правата на детето е предвидено, че държавите - страни по Конвенцията, признават правото на всяко дете на жизнен стандарт, съответстващ на нуждите на неговото физическо, умствено, духовно, морално и социално развитие, а в т. 3, че държавите - страни по Конвенцията, в съответствие с националните условия, в рамките на своите възможности, предприемат необходимите мерки с цел да подпомагат родителите и другите лица, отговорни за детето, да осъществяват това право и в случай на нужда предоставят материална помощ, програми за подпомагане, особено по отношение на изхранването, облеклото и жилището. Безспорно Конвенцията обхваща правото на образование като социално право.

Обжалваният акт е в противоречие и с норми на правото на Европейския съюз и в частност Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица, която предвижда в чл. 13, т. 2, че държавите членки създават разпоредби за предоставяне на помощи от "Социални грижи" на лицата, ползващи се с временна закрила. Такива разпоредби в българското законодателство се съдържат именно в цитирания по-горе ЗСПД (според § 1а от ПЗР на ЗУБ, този закон въвежда разпоредбите на Директива 2001/55/ЕО на Съвета за минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием) и административният орган, издал процесната заповед, е бил длъжен да ги съобрази при постановяване на обжалвания акт, което очевидно не е сторил.

При това положение, постановяването на отказ за изплащане на помощ по чл.7, ал. 1 от ЗСПД, с аргумент за липса на българско гражданство на детето или международен договор между Република България и трета страна, е в явно несъответствие с горепосочените норми и в противоречие с целта на закона.

Тези съображения обосновават крайния извод на съда за незаконосъобразност на оспорения административен акт, който следва да бъде отменен.

На основание чл. 173, ал. 2 от АПК, делото следва да бъде изпратено като преписка на административния орган за ново произнасяне по заявление-декларация с вх.№ ЗСПД/Д-С-СК/1420 от 07.05.2025 г. за отпускане на помощ по чл.7, ал. 1 от ЗСПД, подадено от О. Т. гражданин на У. с предоставена временна закрила, действаща в качеството си на майка и законен представител на дъщеря си И. Т. , при съблюдаване на дадените с настоящо решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

При този изход на спора разноски се дължат на жалбоподателя, но такива не са заявени, поради което съдът не дължи произнасяне.

Водим от изложеното и на основание чл. 173, ал. 2 от АПК, Административният съд – С. град, 61 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/1420/20.05.2025 г. на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ –С..

ВРЪЩА преписката на Директора на дирекция „Социално подпомагане“–С. за ново произнасяне в едномесечен срок от получаване на решението по заявление –декларация вх.№ ЗСПД/Д-С-СК/1420 от 07.05.2025 г. с искане за отпускане на месечна помощ за отглеждане на

дете до навършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст по чл.7 ал.1 от Закона за семейните помощи за деца, подадено от О. И. Т..
Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Съдия: